

Casus Wetenschappelijke Integriteit

2023

De klacht betreft wetenschappelijk debat en raakt niet de wetenschappelijke integriteit - ongegrond

Technische Universiteit Delft

1. Onderwerp van de klacht

Conclusie uit het persbericht wordt niet gedragen door het onderliggende onderzoek, onjuiste communicatie over het onderzoek, conclusies van het onderzoek selectief en niet volledig weergegeven en gecommuniceerd; norm 3.6 van de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit is niet nageleefd.

2. Feiten, overzicht procedure

- 2.1 Op 27 januari 2022 heeft klager per e-mailbericht een klacht ingediend betreffende het communiceren over conclusies effectiviteit van X door beklagde (persbericht van 17 januari 2022).
- 2.2 Beklaagde heeft op 30 januari 2022 zelf gereageerd op het e-mailbericht van klager, vervolgens heeft klager op dezelfde dag op zijn beurt gereageerd; een nadere reactie van beklagde volgde op 31 januari 2022, waarop tenslotte klager op 1 februari 2022 zijn antwoord heeft gegeven.
- 2.3 Tijdens genoemde mailwisseling is aan klager een ontvangstbevestiging gestuurd door de secretaris van de faculteit (...), die verwees naar de procedure van de CWI, mochten de zorgen van klager niet zijn weggenomen door de antwoorden van beklagde.
- 2.4 Op 15 september 2022 heeft de secretaris CWI aan klager meegedeeld, dat de CWI eerst de ontvankelijkheid van de klacht zal beoordelen. Daartoe werd klager gevraagd of hij zijn klacht handhaafde, na de antwoorden van beklagde, en zo ja om de klacht nader te motiveren, onder meer om nader aan te geven welke normen van wetenschappelijke integriteit hier in het geding zijn.
- 2.5 Op 16 september 2022 antwoordde klager zijn klacht te willen handhaven, daarbij aangevend welke normen wetenschappelijke integriteit geschonden zouden zijn.

3. Klacht

De klacht is een reactie op (zo heeft de CWI zelf onderzocht) een persbericht van 17 januari 2022 "... van Y1 en Y2", o.m. gepubliceerd op de website van Delta, het huisblad van de TU Delft; het persbericht betreft het onderzoeksrapport van beklagde "... van verschillende toepassingen van het X van dezelfde datum. Klager meent dat de conclusie uit het persbericht niet wordt gedragen door het onderliggende onderzoek, want er zijn verschillen tussen Y1 en Y2: Y1 is effectiever. Op basis van de conclusie van beklagde heeft de Tweede Kamer niet voor Y1 beleid gekozen. Aldus heeft de onderzoeker in de communicatie over het onderzoek een verkeerd beeld geschetst, wat kwalijk is zeker gezien de enorme maatschappelijke impact die dit heeft.

In de aanvulling op de klacht d.d. 16 september 2022 stelt klager dat de samenvattingen en conclusies van het wetenschappelijk onderzoek selectief en niet volledig zijn weergegeven en gecommuniceerd, waardoor een verkeerd beeld is geschetst. De norm van wetenschappelijke integriteit die niet nageleefd is, is o.a. artikel 3.6 van de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit.

4. Onderzoek ontvankelijkheid klacht

De CWI heeft de klacht bestudeerd en geconcludeerd dat, gezien de elementen van wetenschappelijk debat in de klachtomschrijving, allereerst de ontvankelijkheid of kennelijke ongegrondheid van de klacht moest worden onderzocht. Dit is aan klager door drukke werkzaamheden pas op 15 september 2022 meegedeeld.

De CWI meent, uitgaande van de informatie verstrekt in de klacht en nadere correspondentie, dat de zaak kan worden afgedaan op de stukken en geen mondelinge behandeling behoeft. Daarom is geen hoorzitting gepland en gehouden.

5. Beoordeling

5.1 (Regelgeving)

Deze klacht is ingediend op basis van de Klachtenregeling wetenschappelijke integriteit TU Delft 2020 (Klachtenregeling).

De CWI is bevoegd om klachten over vermoede inbreuken op de wetenschappelijke integriteit te behandelen, volgens de klachtenprocedure geregeld in de Klachtenregeling.

Op 1 oktober 2018 is de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit 2018 (Code) in werking getreden voor na 1 oktober 2018 gestart onderzoek of gestarte onderzoeksactiviteiten in voordien gestart onderzoek.

Volgens de Code geldt het volgende: bij een klacht wetenschappelijke integriteit moet het op grond van punt 5.4, onder 3, gaan om een veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit, zoals omschreven in punt 5.2. A, dat concreet omschreven normen bevat. Voor gedragingen daarbuiten is geen sprake van schending van de wetenschappelijke integriteit en dergelijke gedragingen hoeft de CWI niet te behandelen. Expliciet is in punt 5.4, onder 5, bepaald:

Over methodologische discussies en regulier wetenschappelijk debat kan geen klacht worden ingediend.

In de Klachtenregeling wordt in artikel 1, onder b, onder schending van de wetenschappelijke integriteit verstaan: handelen of nalaten dat een schending van de wetenschappelijke integriteit oplevert in de zin van paragraaf 5.2 onder A 1, 2 of 3 van de Code.

In artikel 4.5 van de Klachtenregeling is over het beoordelen van het wel of niet in behandeling nemen van de klacht onder meer bepaald:

b. De commissie beoordeelt of zij een klacht in behandeling kan nemen aan de hand van de volgende vereisten:

- I. de klacht bevat een duidelijke omschrijving van de veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit door een of meer medewerkers en is voorzien van de daarop betrekking hebbende schriftelijke stukken of andere bewijsmiddelen;
- II.

c. Als de klacht onvolledig is, biedt de commissie de klager de gelegenheid de klacht aan te vullen binnen een door haar gestelde termijn. De in 4.5 onder f genoemde termijn wordt dan verlengd met de in de vorige zin bedoelde termijn of de termijn waarbinnen de aanvulling is verstrekt.

.....

e. De commissie is eveneens bevoegd het college van bestuur te adviseren een klacht niet inhoudelijk in behandeling te nemen als zij op grond van een eerste beoordeling tot de conclusie is gekomen dat

- I. de klacht kennelijk ongegrond is;
- II. de klacht kennelijk van onvoldoende belang is;
- III. de klacht uitsluitend een professioneel verschil van opvattingen betreft;
- IV. de klacht slechts is terug te voeren op een arbeidsconflict;
- V. de klacht niet tot het oordeel kan leiden dat het handelen van beklagde een schending van de wetenschappelijke integriteit betreft.

5.2 (ontvankelijkheid, inhoudelijke behandeling)

De Klachtenregeling wetenschappelijke integriteit is gebaseerd op de regeling van klachten in de Awb (hoofdstuk 9). Eerst dient de ontvankelijkheid of het niet inhoudelijk behandelen te worden getoetst. Bij kennelijke (evidente) niet-ontvankelijkheid en kennelijke ongegrondheid wordt de zaak niet verder behandeld.

De klacht en nadere aanvullingen behelzen dat de gecommuniceerde conclusies uit het onderzoek misleidend zouden zijn en het verschil tussen Y1 en Y2 niet serieus neemt. Beklaagde heeft hierop tweemaal inhoudelijk gereageerd: hij geeft aan waarom deze conclusies wel en andere niet zijn opgenomen, factoren die daarbij een rol spelen en dat voor nadere conclusies meer onderzoek nodig zou zijn. Citaat uit email beklagde 31 januari 2022:

“Het is altijd een lastige keuze welke resultaten we wel of niet opnemen in de samenvatting en de conclusies. Het rapport is heel rijk. We hebben ervoor gekozen om de nadruk te leggen op resultaten die heel duidelijk zijn en minder de nadruk te leggen op resultaten waar we relatief onzeker over zijn. Ook hebben we ons geconcentreerd op resultaten die passen bij de onderzoeksvraag.”

Met name uit de mailwisseling van 31 januari / 1 februari 2022 blijkt naar het oordeel van de CWI dat hier een wetenschappelijk debat wordt gevoerd als bedoeld in punt 5.4, onder 5, van de Code.

Indien klager vindt dat zijn oordeel publiekelijk bekend moet zijn, had hij zelf de Tweede Kamer kunnen informeren, dat is niet aan beklagde.

Daarmee staat de niet-ontvankelijkheid (het niet inhoudelijk hoeven te behandelen) in deze zaak op voorhand vast, en op basis van art. 4.5, lid 2, Klachtenregeling is de klacht eveneens kennelijk ongegrond. De CWI kan de zaak op de ingediende stukken afdoen en daarom is geen hoorzitting gehouden. De CWI beargumenteert dit oordeel nog verder als volgt.

Het Landelijk orgaan wetenschappelijke integriteit (LOWI) heeft ook meerdere malen uitgesproken dat het wetenschappelijk debat geen kwestie van wetenschappelijke integriteit is: het LOWI is geen arbiter in wetenschappelijke conflicten (zie o.m. overwegingen 5.1 en 5.4 in het advies LOWI van 2 november 2016, www.lowi.nl, adviezen 2016, nr. 12).

Meer recent zegt het LOWI in het advies 2022-1:

“ 23. Het LOWI voegt daaraan toe dat het niet de taak heeft om te oordelen over een wetenschappelijke controverse. De inhoud van het verzoek van Verzoekers heeft naar het oordeel van het LOWI niet zozeer betrekking op wetenschappelijke integriteit als wel op tegenovergestelde standpunten in een wetenschappelijk debat, zoals het LOWI eerder heeft overwogen in het LOWI-advies 2020-22. Het LOWI wijst erop dat uit artikel 5.4, vijfde lid van de Gedragscode volgt, dat over methodologische discussies en regulier wetenschappelijk debat geen klacht kan worden ingediend.”

5.3 (Conclusie)

De CWI concludeert:

De klacht hoeft niet inhoudelijk te worden behandeld en is kennelijk ongegrond omdat het daarin gestelde een wetenschappelijk debat betreft en niet de wetenschappelijke integriteit raakt. Klager kan zijn kritiek op het onderzoek van beklagde beter in een wetenschappelijk dispuut voeren door middel van het publiceren van zijn opvatting en dit te sturen aan de Tweede Kamer, dan door een klachtprocedure betreffende de wetenschappelijke integriteit te voeren.

De commissie adviseert het College van Bestuur als volgt te beslissen:

- De klacht is ongegrond omdat het daarin gestelde een wetenschappelijk debat betreft en niet de wetenschappelijke integriteit raakt.

5.4. (Overweging ten overvloede)

De CWI acht het wenselijk voor de goede orde en ter nadere toelichting aan partijen nog het volgende te zeggen over de inhoudelijke kanten van de zaak.

Waar klager, volgens de CWI, vooral op ziet is dat beklagde willens en wetens bepaalde aspecten heeft benadrukt in de samenvatting/communicatie uitingen. Dat geeft beklagde toe, maar met reden: er zijn een aantal duidelijke wetenschappelijke bevindingen en een aantal minder duidelijke bevindingen. Volgens de CWI had beklagde gezien de maatschappelijk commotie en de politieke gevoeligheid over dit onderwerp, misschien beter een wat uitgebreidere conclusie kunnen schrijven; hij had daarbij duidelijk kunnen maken dat er geen harde conclusie over de minder duidelijk bevindingen was te trekken is en dat nader onderzoek nodig zou zijn om over die onderdelen beter onderbouwde conclusies te kunnen trekken. In die zin heeft klager een punt dat het geheel nog iets duidelijker had gekund. Daar staat tegenover dat de samenvatting duidelijk kennis geeft van de complexe interpretatie van de bevindingen (er is niet een lineair causale conclusie te trekken) door het presenteren van voorbeelden/casussen. Ook de figuur bovenaan pagina 7 van het onderzoeksrapport van (datum 2022 laat zien dat een eenduidige en enkelvoudige conclusie moeilijk te trekken is. De CWI meent dan ook dat het hier niet om een integriteitskwestie gaat.

De verwijzing van klager naar welke normen zouden zijn overschreden is onjuist. Hij verwijst naar onderdeel 3.6, die kort gezegd drie normen (53, 54 en 55) bevat over 'eerlijke communicatie'. Naar het oordeel van de CWI is beklagde eerlijk geweest in zijn communicatie, blijkend uit zijn antwoorden aan klager. De onderhavige kwestie zou mogelijk verband kunnen hebben met onderdeel 3.4, verslaglegging van onderzoek, norm 37, om helder te zijn over de resultaten (van onderzoek) en conclusies over de reikwijdte daarvan. Maar naar de mening van CWI is ook geen sprake van schending van deze norm.

6. Oordeel College van Bestuur (7 juni 2023)

Het CvB het advies van de Commissie over, inclusief de gevolgde procedure (geen hoorzitting) en de in het advies gegeven motivering. De klacht wordt ongegrond verklaard, omdat het daarin gestelde een wetenschappelijk debat betreft en niet de wetenschappelijke integriteit raakt. De overweging ten overvloede wordt onderschreven.

Omdat niet binnen de genoemde termijn van zes weken het advies van het LOWI is gevraagd, geldt deze voorlopige beslissing als definitieve beslissing van het College van Bestuur.